

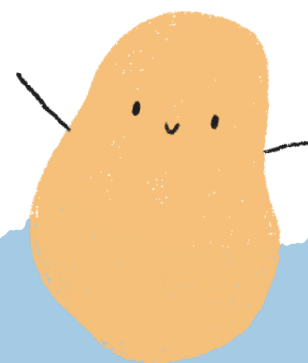

หน่วยการเรียนรู้ที่ 12

การจำหน่ายหุ้นกู้ของบริษัทจำกัด (มหาชน)

แนวคิด

“หุ้นกู้”.เป็นตราสารหนี้ที่มีอายุมากกว่า 1.ปีที่ออกโดยบริษัทมหาชนจำกัด.เพื่อระดมเงินทุนจากนักลงทุนและประชาชนทั่วไปมาใช้ในการดำเนินกิจการ.หุ้นกู้นี้มักจะมีเงื่อนไขรายละเอียดของการออกในรูปแบบที่หลากหลาย.เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการเงินทุนและความสามารถในการจ่ายคืนเงินต้นของบริษัทผู้ออกนั้นๆ รวมถึงเพื่ดึงดูดนักลงทุน

ความหมายของหุ้นกู้และลักษณะของหุ้นกู้

หุ้นกู้ (Bonds Payable) ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551

หมายถึง ตราสารแห่งหนึ่งไม่ว่าจะเรียกชื่อใดที่แบ่งเป็นหน่วย แต่ละหน่วยมีมูลค่าเท่ากันและกำหนด
ประโยชน์ตอบแทนไว้เป็นการล่วงหน้าในอัตราเท่ากันทุกหน่วย โดยบริษัทออกให้แก่ผู้ให้กู้ยืมเงินหรือผู้
ซื้อ เพื่อแสดงสิทธิที่จะได้รับเงินหรือผลประโยชน์อื่นของผู้ถือตราสารแต่ไม่รวมถึงตัวเงิน

ลักษณะของหุ้นกู้

1. มิให้ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทมหาชนจำกัดเสนอขายหุ้นกู้ที่ออกใหม่ต่อประชาชนหรือบุคคลใดๆ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากสำนักงานและทำได้ต่อเมื่อผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทได้จดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิตามกฎหมายแล้ว
2. มิให้บริษัทมหาชนจำกัดเสนอขายหุ้นกู้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากสำนักงาน ก.ล.ต. หรือเสนอขายหุ้นกู้ทั้งหมดต่อผู้ถือหุ้น โดยได้รับชำระราคาเต็มมูลค่าที่เสนอขายจากผู้ถือหุ้น
3. ห้ามมิให้บริษัทจำกัดเสนอขายหุ้นกู้
4. การขอเสนอขายหุ้นกู้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนดดังต่อไปนี้ไว้ด้วยก็ได้

ลักษณะของหุ้นกู้

- 5.ในการพิจารณาคำขออนุญาต จะแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายใน 45 วัน นับแต่วันที่ได้รับคำขอพร้อมทั้งเอกสารหลักฐานที่ถูกต้องและครบถ้วน
- 6.มิให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ห้ามมิให้บริษัทจำกัดออกหุ้นกู้ มาใช้บังคับกับบริษัทจำกัดที่ได้รับอนุญาตให้ออกหุ้นกู้
- 7.มิให้นำบทบัญญัติมาตรา 654 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับแก่หลักทรัพย์ประเภทหุ้นกู้ที่เสนอขายได้ของบริษัทมหาชนจำกัด
- 8.มูลค่าหุ้นกู้ ต้องมีมูลค่าไม่น้อยกว่าฉบับละ 100 บาท โดยชำระเป็นเงินสด และผู้ซื้อจะขอหักกลบลบหนี้กับบริษัทไม่ได้

ชนิดของหุ้นกู้

1. หุ้นกู้จำแนกตามความเสี่ยง ได้แก่

1.1 หุ้นกู้ที่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันหรือหุ้นกู้จำนอง.(A.secured.bond).

1.2 หุ้นกู้ที่ไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน (Unsecured bond)

2. จำแนกตามลักษณะการไถ่ถอน ได้แก่

2.1 หุ้นกู้ที่ครบกำหนดไถ่ถอนในวันเดียว (Term bonds)

2.2 หุ้นกู้ที่ไถ่ถอนคืนก่อนครบกำหนด.(Callablebonds)

2.3 หุ้นกู้ที่ครบกำหนดไถ่ถอนเป็นงวดๆ.(Serial.bonds)

ชนิดของหุ้นกู้

3. จำแนกตามลักษณะการระบุชื่อผู้ถือ ได้แก่

3.1 หุ้นกู้ที่จดทะเบียนชื่อผู้ถือ (**Registered bonds**)

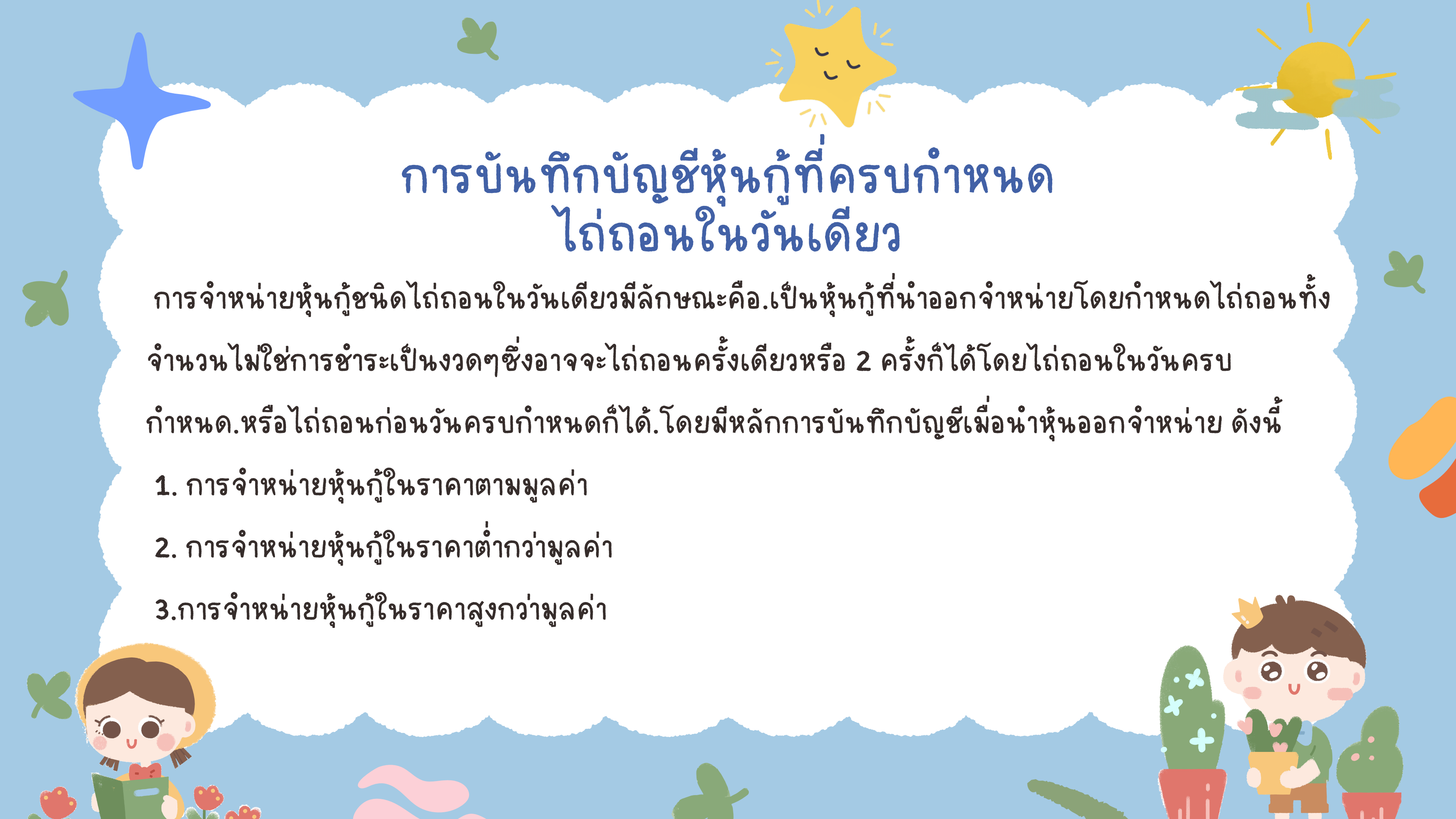
3.2 หุ้นกู้ที่ออกให้แก่ผู้ถือ (**Bearer bonds หรือ bonds**)

4. จำแนกตามการออกพร้อมสิทธิเลือก ได้แก่

4.1 หุ้นกู้แปลงสภาพ (**Convertible bonds**)

4.2 หุ้นกู้พร้อมใบสำคัญแสดงสิทธิซื้อหุ้นสามัญ (**Debenture.bonds หรือ Debenture with Equity Warrants**)

การบันทึกบัญชีหุ้นกู้ที่ครบกำหนด ไถ่ถอนในวันเดียว

การจำหน่ายหุ้นกู้ชนิดไถ่ถอนในวันเดียวมีลักษณะคือ.เป็นหุ้นกู้ที่นำออกจำหน่ายโดยกำหนดไถ่ถอนทั้งจำนวนไม่ใช้การชำระเป็นงวดๆซึ่งอาจจะไถ่ถอนครั้งเดียวหรือ 2 ครั้งก็ได้โดยไถ่ถอนในวันครบกำหนด.หรือไถ่ถอนก่อนวันครบกำหนดก็ได้.โดยมีหลักการบันทึกบัญชีเมื่อนำหุ้นออกจำหน่าย ดังนี้

1. การจำหน่ายหุ้นกู้ในราคาตามมูลค่า
 2. การจำหน่ายหุ้นกู้ในราคาต่ำกว่ามูลค่า
 - 3.การจำหน่ายหุ้นกู้ในราคาสูงกว่ามูลค่า
-

การบันทึกบัญชีหุ้นกู้ที่ไถ่ถอนคืน ก่อนครบกำหนด

การไถ่ถอนหุ้นกู้ก่อนวันครบกำหนด ในกรณีที่บริษัทมีเงินทุนหมุนเวียนมากพอที่จะไถ่ถอนหุ้นกู้ก่อนกำหนด ซึ่งอาจจะไถ่ถอนในราคาตามมูลค่า.ราคาสูงกว่ามูลค่า.หรือราคาต่ำกว่ามูลค่า ทำให้มีผลกำไรหรือขาดทุนจากการไถ่ถอนหุ้นกู้ การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการไถ่ถอนหุ้นกู้ก่อนกำหนด

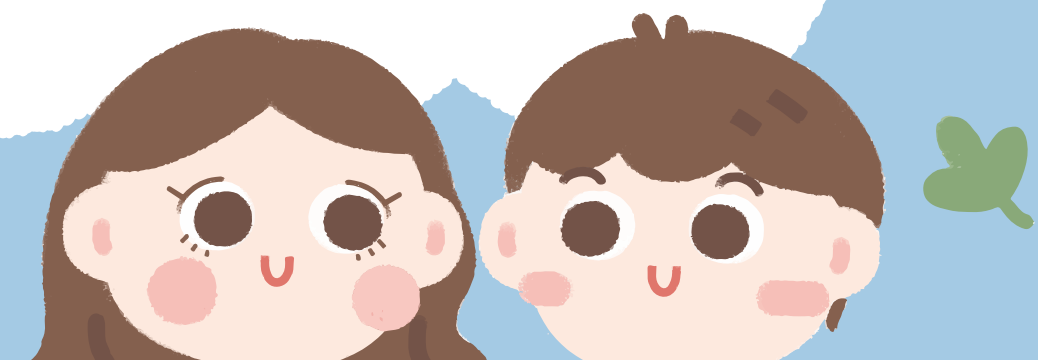
1.ปรับปรุงดอกเบี้ยค้างจ่าย นับจากงวดสุดท้ายที่จ่ายดอกเบี้ยจนถึงวันไถ่ถอนหุ้นกู้ก่อนกำหนด (ถ้าไถ่ถอนตรงกับงวดดอกเบี้ยก็ไม่ต้องปรับปรุงบัญชี)

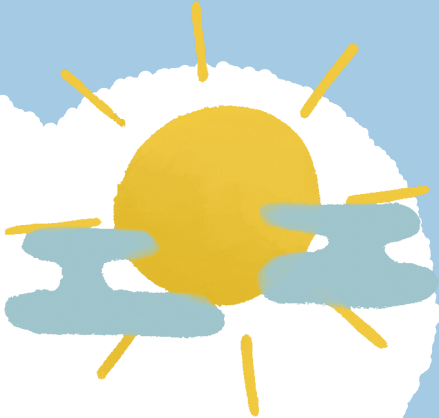
2.ตัดส่วนเกินหรือส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นกู้ นับจากวันที่ตัดส่วนเกินหรือส่วนต่ำครั้งสุดท้ายครั้งสุดท้าย จนถึงวันไถ่ถอนหุ้นกู้ก่อนกำหนด

3.บันทึกการไถ่ถอนหุ้นกู้ ปิดบัญชีส่วนเกินหรือส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นกู้ พร้อมจ่ายดอกเบี้ยหุ้นกู้ค้างจ่ายที่ปรับปรุงไว้ในขั้นที่ 1

การจำหน่ายหุ้นระหว่างงวดดอกเบี้ย

การจำหน่ายหุ้นระหว่างงวดดอกเบี้ยมีลักษณะเป็นการจำหน่ายหุ้นหลังวันจ่ายดอกเบี้ย บริษัทผู้จำหน่ายหุ้นจะได้รับเงินตามราคาขายรวมดอกเบี้ยค้างจ่ายนับจากงวดดอกเบี้ยครั้งสุดท้ายจนถึงวันที่ขายหุ้น ซึ่งถือว่าบริษัทขายสิทธิในการรับดอกเบี้ยเต็มงวดให้ผู้ซื้อหุ้น ในวันขายหุ้นจะเครดิตบัญชีดอกเบี้ยหุ้นหรือดอกเบี้ยหุ้นค้างจ่าย ถ้ามีบัญชีส่วนเกินหรือส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นจะคิดภายในระยะเวลา นับจากวันขายจนถึงวันครบกำหนด ดังนั้นระยะเวลาการตัดส่วนเกินหรือส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นจึงลดลง

การบันทึกบัญชีหุ้นกู้ที่ครบกำหนดไถ่ ถอนเป็นงวด

เป็นหุ้นกู้ที่นำออกจำหน่ายโดยกำหนดไถ่ถอนคืนเป็นงวดๆ ตามจำนวนหุ้นและเวลาที่ระบุไว้ เพื่อผ่อนคลายภาระในการไถ่ถอนทั้งจำนวนซึ่งใช้เงินจำนวนมาก

โดยปกติการไถ่ถอนหุ้นกู้เป็นงวดๆ. จะไถ่ถอนปีละครั้ง. การตัดส่วนเกินหรือส่วนต่ำกว่า มูลค่าหุ้นกู้จะตัดไม่เท่ากันทุกปี. จะตัดโดยวิธีหุ้นกู้ค้างชำระ (Bond Outstanding Method) ซึ่งจะลดลงตามลำดับ ดอกเบี้ยหุ้นกู้จะลดลงทุกปีเช่นเดียวกัน เพราะมีการไถ่ถอนทุกปี ยอดหุ้นกู้ที่ค้างชำระก็จะลดลงทุกปี โดยมีตารางแสดงการตัดส่วนเกินหรือส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นกู้ประกอบการบันทึกบัญชี

เงินทุนจมเพื่อไถ่ถอนหุ้นกู้

เงินทุนจมเพื่อไถ่ถอนหุ้นกู้ (Sinking Fund) หมายถึง จำนวนเงินสดที่บริษัทกันไว้เป็นงวดๆ โดยนำไปฝากธนาคารหรือไปลงทุนซื้อหลักทรัพย์แยกไว้ และนำไปไถ่ถอนหุ้นกู้เมื่อครบกำหนด ถ้ามีเงินเหลือก็ถอนคืนเป็นเงินสดของบริษัท

นอกจากการตั้ง Sinking Fund แล้ว อาจกำหนดให้บริษัทจัดสรรกำไรสะสมตั้งเป็นสำรองเพื่อไถ่ถอนหุ้นกู้ ซึ่งสำรองที่จัดสรรไว้จะมีจำนวนเงินเท่ากับเงินทุนจม เป็นการกันกำไรสะสมไว้ไม่ให้นำไปจ่ายเป็นเงินปันผล เมื่อไถ่ถอนหุ้นกู้แล้วก็ยกเลิกสำรอง

